TÖS adına Sahibi : Osman K. AKOL
Yazışleri Müdürü : İ. Safa GÜNER
Teknik Sekreter: Nezihe ORCAN
Haberleşme Adresi :
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Saray AP. No.14-1, 12
Yenişehir — ANKARA
Telefon : 17 49 27 — 12 99 46
Dizgi ve Tertip : TÖYKO matbaası
Baskı : Özkanlar Matbaası

15 Günde Bir Çıkar
Fiyatı : 25 Kr.
Yıl : 2 SAYI: 38

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANI

CUMA 5 EYLÜL 1969

HALKIN DİLİNDEN

"Türk-İş"in haftalarca reklam ettiği Büyük İşçi Mitinginin özeti :

"Beni sokmayan yılan binyıl yaşasın."

S. G.

Tuncelide Halk Sanatçılara Sahip Çıktı

Pir Sultan Ölür Dirilir Hızır Paşalar ve Ho•

"Pir Sultan Abdal" oyunundan Pir Sultan'ın yargılanışını gösteren bir sahne

Tunceli'de sanatçılara yapılan baskı ve saldırıya karşılık Bozkurt bucağı aydınları olaylarla ilgili olarak yayınladıkları bildiride Bozkurt halkı adına İsmail Kahraman M. Kemal Çetin, Necdet Sarı, Bayram Selçuk ve Nihat Kahraman

"Sanatsız kalan bir milletin, HAYAT damarlarından biri kopmuş demektir."

K. ATATÜRK

Ey! Tunceli Valisi, Atatürk böyle söylemişken, sen nasıl gerçek "HALK OYUNCULARI" sanatçılarını tutuklayabilirsin. Halktan yana topraksızdan yana, biz köylü çocuklarından yana gösterilerine izin vermezsin? Yoksa ağalardan, şeyhlerden mi korkarsın? Yoksa dağdaki HAKİMO adlı eşkiyadan mı?

Yapamazsın Vali Bey, yapamazsın. Asıl suçluları bırakıp, suçsuz HALK OYUNCULARINI tutamazsın, tutamaz...

Yıllarca sanat zenginlerin bir eğlencesi olmuş, tiyatrolar yorgunluğunu yumuşak koltuklarda gideren beylerin, efendilerin aydın geçinenlerin dinlenme yeri olmuş. Ve buna kimse birşey dememiş de şimdi halka akıl öğreten, doğruyu gösteren bir eğitim aracı Haline gelince neden çekiniliyor, neden yasaklanıyor?

"PİR SULTAN ABDAL" oyunu.

Yoksa bizlerin hâlâ tiyatroyu "Bayramdan bayrama kasabalarımıza gelen ÇADIR tiyatrosu (!) olarak mı bildiğimizi zannediyorsunuz?

Hayır Vali Bey, hayır sürmeyecek ilelebet bu düzen böyle.... Tunceli Halkı, uyumayacak artık yoksulluğun bataklığında.. Boğulmayacak çıkarcıların kapısında...

Elbette, halktan yana olan bir oyuncu, "HALK" diyecek, "KÖYLÜ diyecek, "TOPRAK" diyecek, "Ağalığa, tefeciliğe son." diyecek. Suç mu? Bunlar. Suç mu ezilenden yana olmak?

Ve bizde diyoruz, BOZKURT'un AYDIN GENÇLERİ olarak :

BOZUK DÜZENE SON

SANAT DÜŞMANLIĞINA SON

SANATÇI TUTUKLAMAYA, EZMEYE, ÜZMEYE SON

YAŞASIN HALK İÇİN ELELE VERENLER

YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ DEMOKRATİK TÜRKİYE" demektedirler.

"Yürü bre Hızır Paşa
Senin de çarkın kırılır.
Güvendiğin Padişahın
O da bir gün devrilir.

.....

Ben Musayım sen Firavun
İkrarsız şeytan-ı lain
Üçüncü ölümüm bu hain
PİR SULTAN ÖLÜR
DİRİLİR"

Demişti Pir Sultan ta ondördüncü Yüzyılda. Aradan altı yüzyıl geçti. Altı Yüzyıl içinde Türkiye halkı ne devrimler ne darbeler ne gerici ayaklanmaları gördü, ne kanlı olaylara sahne oldu.

İşte 1969'un Laik ve demokratik Türkiye'si düşünce özgürlüğünün var olduğu iddia edilen Türkiye. 1961 Anayasası "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir." diye yazarken, "Yasa benim" diyen Hızır Paşaların Ülkesi Türkiye.

Halk oyuncuları güçlerini anayasanın bu maddesinden alan bir topluluk. Tiyatroya yepyeni bir anlayışın ağırlığını koymuşlar. Devrimci çizgideki yerleri apaçık.

Halk Oyuncuları demişler topluluklarının adına: Halka hizmet etmeyi, halk kültürünü benimsetmeyi, yazmayı, egemen kılmayı amaç edinmişler. Onlar için tiyatro bir eğlence değil, bir bilme, bir bilince erme aracıdır. Türkiye'de eski yeni saray ve politika çevrelerinde oynanan oyunları sergilemeye başlamışlar. Pir Sultan'ı diriltmişler bilmem kaçıncı kez.

Çünkü Pir Sultan Gerçek bir halk önderiydi. Bir alevi ayaklanmasının değil, sarayın zulmüne karşı halkın ayaklanmasının önderiydi.

O, "Gelin Canlar bir olalım"

"Yuksulun hakkın alalım" diyendi

"Biz insansız, insan seven canlarız." diyendi.

Dönekliği zulmü bağışlayamayan, haksızlığa başı pahasına meydan okuyan bir yüce kişiydi.

(Devamı Sayfa 4'de)

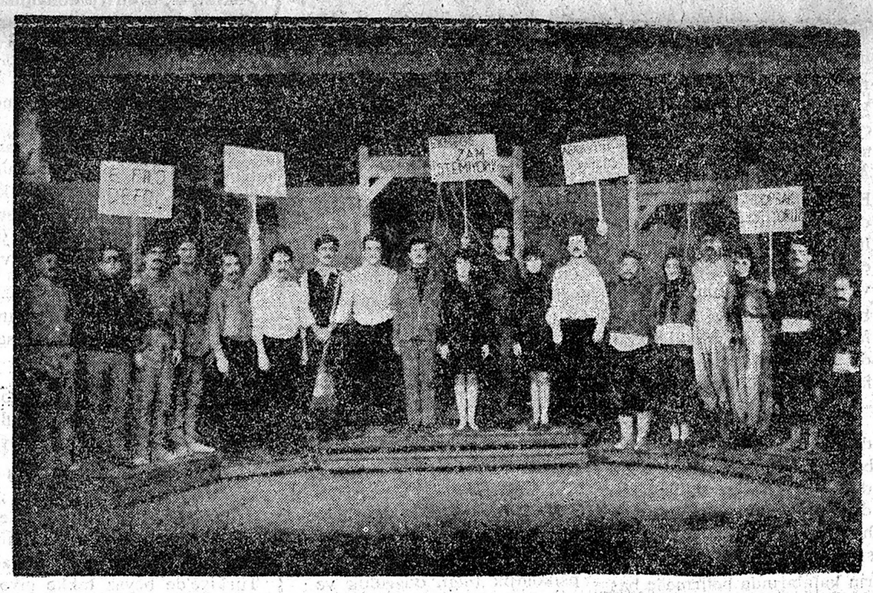

14. yüzyılda bugünün paralelliğini gösteren bitiş tablosu.

Yeni Öğretim Yılına Girerken:

Millî Eğitim Bakanlığı Yargı Organlarına Karşı Silahlanıyor

Ötedenberi tutucu iktidarların başvurduğu idarî baskılar son dört yıl içinde şiddetini artırmış ve özellikle öğretmenler üstünde yoğunlaşmıştır. İktidarın bu tutumu Cumhuriyet tarihimize "ÖĞRETMEN KIYIMI" terimiyle geçmiş ve demokrasimizin alnına kara bir leke olarak bulaşmıştır.

İdarenin Kanun tanımaz, hak ve adalet ölçülerine sığmaz bu partizanca tasarrufları yargı organları tarafından geçersiz sayılıyordu. Bakanlığın öğretmeni sindirmek için yaptığı sürgünler, açığa çıkarmalar, Bakanlık emrine almalar ve bu gibi çeşitli baskı işlemleri dayanaksız kanun ve mevzuat dışı olduğundan mahkemelerce durdurulmuş veya iptal edilmiştir. Böylece öğretmene karşı açtığı savaşta yenik düşen Bakanlık yeni öğretim yılına girerken yapacağı "KIYIM"a daha güçlü girişmek ihtiyacını duymuş ve ilkokul öğretmenlerinin atanma, nakil ve yer değiştirme yönetmeliğini değiştirmiştir. Böylece Bakanlık öğretmene yönetmenliğini değiştirmiştir. karşı olmaktan çok adalete karşı silâhlanmak zorunluğunu duymuştur. Buna karşılık TÖS yönetmeliği inceletmiş ve demokratik olmadığına ancak kıyım'a büyük bir özgürlük tanıdığını anlatan bir bildiri yayınlamıştır.

Bilmece

24.Ağustos.1969 günü Ankara'da büyük işçi mitingi yapıldı.

Yani?

"Dağ fare doğurdu."

S. G.

Düzenin Cilveleri

Önümüzdeki günlerde ülkemiz yüzeyinde biriken insan yığınlarının en çok duyacağı sözcük "DÜZEN" olacaktır. Kimi aday düzeni değiştirmenin gereğini haykıracak. Bunun en yararlı vatan hizmeti olduğunu savunacak. Kimi hatip düzene dil uzatanın bozguncu olduğunu, düzen değiştirmenin vatana millete ihanet etmekten başka anlam taşımadığını tekrarlayacak. Türkiye semaları günlerce bu zıt, bu öfkeli, bu hırslı çığlıklarla inleyip çınlayacak. Düzen'den hoşnut olanlar, tuzu kuru olanlardır.. Ömürleri böyle geçsin isterler. Isterler ki, oğulları, kızları ve de torunları kendileri gibi dümen döndürsünler, çalışmadan kazansınlar, bol bulamaç yaşasınlar. Bunlara "mutlu azınlık" derler. Gerçekten mutludurlar ve gerçekten azlıktırlar. Sayıları azdır ama nasipleri boldur. Kredi almak için ağaçaltında yatmazlar. Çünkü bilirler ki "Ağaç altında yatana kredi yerilmez". Onun için bunlar yaylı koltuklarda, cennet yataklı somyalarda yatarlar. Öyle kazma kürekle, orakla tırpanla, uğraşıp el avuç patlatmazlar. Öğrenmişlerdir ki bu türlü çalışma rezilliktir, sonu da, sefilliktir. Bunlar akılla çalışırlar. Komisyoncu olurlar. İthalatçı olurlar, ihracatçı olurlar. Bunlara danışmanlık yaparlar, meydanlarda nutuk atarlar.. Kulislerde tertipçilik yaparlar. "Yalan dolan, beline altın kolan!" "İş bilenin, kılıç kuşananınmış, nene gerek âlemin üç koyunu, beş keçisi.. Gördüğünü görme, duyduğunu söyleme. İşinin bittiğine bak!" derler.

Hayat görüşleri böyle olanlar alttan halkı, üstten devleti sömürürler. Sömürdükçe sevinirler. Bunlara "Yok" yoktur... Bunlar mutludurlar.. Hekimleri ayağında, ilâçlar çanağında.. Çocukları fink atar, kendileri keyf çatar. Bunlara göre düzen elbet cici, elbet şirin. Öyle düzen korunmaz mı?

Haklıdırlar. Şaşmayız, böyle düşünmelerine. Şaştığımız korumanın yöntemleridir Bu konuda bilinenler, bilinmeyenler yanında devede kulak değil kıl kadar olsa gerek.

Ben "MİT" (Milli İstirbarat Teşkilâtı) hakkında bilgisizim. Duyduklarım doğru ise pek yazık bu halkın emeğine de, parasına da... Bildiğim sandığım kadarı ile "MİT" ulusal varlığımızın dıştan ve içten gelebilecek tehlikeleri devlete haber vermek için kurulmuştur. Hadsiz hesapsız harcamalar yapılır. Yapılsın, ulusun varlığı, halkın çıkarı için olmak şartiyle helâl olsun.

Yunan işgali altında iken köy çocuklarının işkencelerine güle güle katlanıp meczup rolünde dolaşan bir kişinin su bay olduğunu öğrenince ona ne derin minnet ve saygı duymuştuk... Çünkü ülke için, halk için, özgürlük içindi bu çalışma.. Ama, kamplarda türeyen şıllık kadınlar, züppe turistler, sokak başlarında esneyen boyacılar, makam işgal eden müdürler... Bahşişini almak için solcu avına çıkarılmış zavallılar için harcanan paralara yazıktır. Bu millet, o kadar zengin olmadı daha!...

——oOo——

Çubuk Öğretmenlerinin Aylıklarını Yine TÖS ödedi.

Çubuk'ta öğretmenlere reva görülen işlem en korkunç dönemlerinde İtalya ve Nazi Almanyasının Faşit yönetiminde bile uygulanmamıştır.

Ankara ilinin başında Anayasa'nın insan hakları ve çalışma hak ve ödevine ilişkin maddeleri ile maaş kanununu ve hattâ Bakanlıktan çıkan genelgeleri anlamaktan yoksun kişilerin bulunması pek acı bir şeydir Çubuk öğretmenlerinin aylıklarını ödememekte. körü körüne direnen Ankara Valisi Millî Eğitim Müdürü ve Çubuk'un zavallı ilköğretim müdürü kime hizmet etmektedirler. Bu hareketlerinin hesabını yargıca vermek zorunda olduklarını unutmasınlar..

Çubuk'taki TÖS'lü öğretmenlerin Ağustos ve Eylül aylıkları Sendikaca ödenmiştir. İdarenin bu gaddar direnişi sürdükçe TÖS ödemeyi kapacak ve kanunun hâkimiyetini sağlayacaktır.

Bu konuda Ankara Valiliğine TÖS'den yazılan yazı şöyledir :

"Devlet yönetiminde mutemetlik bir müessese olarak yerleşmiş bulunmaktadır. Memur ve hizmetli aylıklarının zamanında ve kolayca ödenebilmesi bakımından büyük yararı bulunan ve müessesenin temelinde hizmet görenin ve aylığı alanın güveni yatmaktadır.. Mutemet olacak kişinin, anlatılmak istenildiği gibi, "İlköğretim Müdürlüğü ve Kaymakamlıkça itimada şayan bir kimse olması" ndan önce, aylık alacak görevlinin, yani hak sahibinin itimadına mazhar olması gereklidir.

Bilindiği gibi mutemetlik aynı zamanda bir gizliliği de kapsamına alır. Anayasamızın 15. maddesi "Özel hayatın gizliliğine dokunulamaz" hükmünü getirmiştir. Bu yüzden aylık sahibinin tercihi, mutemedin seçiminde ilk dikkate alınacak hususdur. Hiç bir hak sahibi, ilköğretim müdürü ile kaymakamın itimadı vardır, diye falan kişiyi mutemet yapmağa veya bunu devam ettirmeğe zorlanamaz. Ayrıca ilkokul öğretmenlerine "mutemetlik görevine bir süre ile" bir kişinin "görevlendirilmiş olması" ve bu "görevine 10.2.1970" tarihine kadar devam etmesi, bu süre içinde itibarı zedeleyici bir durum ortaya çıktığında o mutemedi reddetmesine mani değildir. Yargılama sıra-

(Devamı Sayfa 4'de)

Dayılı Lise Müdürünün "Sudan,, Müdürlüğü

Malatya Turan Emeksiz Lisesi'nin dayılı müdürü Selçuk Eroğlu, kanunları ve yönetmelikleri bilmemekte, keyfi davranışlarda bulunmakta ve öğrencilerin zararına çalışmaktadır. Yönetmelikleri bilmeyişi birçok öğrencilerin

(Devamı Sayfa 4'de)

——oOo——

Yeni bir kıyım

Elmadağı TÖS şube başkanı Mevlit Koçak İlçe belediye başkanı Ahmet Sait Kaplan ve İlçe AP başkanı Arif Çalış'ın Milli Eğitim Müdürüne baskısı sonucunda, Elmadağı eski kaymakamı Faik Kale'nin de etkisiyle önce Şereflikoçhisar'a sürüldü. Danıştay'dan alınan yürütmeyi durdurma kararından sonra Delice'ye gönderildi.

Mevlüt Koçak'ın Hasanoğlan İlköğretmen okulunun 2. sınıfına devam eden bir kızı ve Ankara Atatürk Lisesi 5. sınıfına devam eden bir oğlu var. Kim dinler böyle önemli durumları?

Ahmet Koçak'ın yerden yere sürüllüşünün nedeni TÖS'lü oluşudur. Yorumunu okuyucunun sağduyusuna bırakıyoruz.

başyazı

DEVAM

DURSUN AKÇAM

8 Temmuz 1969 günü Kayseri'de kara düşüncenin, kara ellerin yıktığı öğretmenler lokalini, ak alnımız, yapıcı ellerimizle yeniden yaptık. Öğretmenler haklı olmanın, dayanışma içinde olmanın güveni içinde açtılar lokallerini. Yine bir benzeri saldırıyla yıkılan Boğazlayan Şubemizin binası da onarılmış, tamamlanmıştı. Öğretmenler, Ankara'dan giden konuk arkadaşlarını halkla birlikte yeni yapılarında karşıladılar. Daha bir dayanışma ve inanç birliği içindeydiler.

Kayseri'de bir zamanlar estirilmiş olan o vahşet havasından izler kalmamıştı. Halk, öğretmenlere saygılı davranıyordu. Suçları olmadığı halde olayın utancını üstlerinden atamamışlardı. Düzenbazlara bir daha fırsat vermeyeceklerine söz veriyorlardı. Eylemleriyle de kısa sürede göstermişlerdi bunu. Elebaşılar içine adları karışanları köylerden kovmuşlardı. Onların yeniden seçilme umutlarını kırarak milletvekili olmanın tadını damaklarında bırakmışlardı!

Polislerin durumu da görülmeğe değerdi. Öğretmenleri gördükleri yerde utanıyor, yere bakıyorlardı. Tenhalarda, uymak zorunda kaldıklarını söylüyor, özür diliyorlardı.

Tutuklu bulunan üç-dört zavallı ise kimlerin aracı olduklarını daha bilmiyorlardı. Mahkeme koridorlarını perişan kılıklı anaları, kardeşleri, yakınları doldurmuştu.

(Devamı Sayfa 4'de)

Beş günün OLAYLARI

Geçtiğimiz 15 günün bilinen bilinmeyen bir takım olayları vardır. Bunların kimi acı şeylerdir, insanı karamsarlığa iter. Kimi de pek komiktir, mizah üstadlarının kaleminden okunsa gülmekten bayılmak işten değildir. Bir kaçını dizelim :

ELÂZIĞ :

Kayseri olayları silinip unutulacak soydan değildir. "Bunların hesabı sorulacak" diyen TRABZON TÖS Yöneticilerini İlhami Ertem Bakanlık emrine aldı. Alır. Adam bugüne bugün iktidarı temsil ediyor... Kendi iktidarı vardır ya da yoktur, orası pek önemli değil. Egemen çevrelerin iktidarı varya... Bakana tekrar hatırlatmak gerekir mi bilmem. Trabzonlu öğretmenler demese bile Kayseri olaylarının hesabı sorulmayacak mıdır?

Bu tartışmalar ola dursun zincirin bir halkası daha başarı ile kıvrıldı ve katara yeni bir kara vagon ulandı.

Halkoyuncuları (HO) topluluğunun sahneye koyacağı "Pir Sultan Abdal" oyununa engel olmak için dümenler döndürüldü. Adamlar kiralandı. Maşalar işledi ve angajmana girişen sinemacı caydı. Oyun TÖS'ün salonunda gösterilmek istendi ise de perde arkası güçler kuklalarını iyi oynattılar "Halkın tepkisi" adını takip irtica mikrobunu bir kez daha azdırdılar. Ve vali paşa da hiç yetkisi yokken oyunu yasakladı. Oyun oynanamadı.

TUNCELİ:

Tunceli'nde silâhlar geri tepti. Orada madrabazlar adam kiralayamadılar. Salon basacak, dinamit patlatacak zavallılar bulamadılar. Tunseli'nde halk gerçekten galeyana geldi ama silâhlar geri tepti. Halk oyunu görmek ve gerçekleri öğrenmek azmindeydi. Bu isteğin karşısına çıkacak masum insanlar bulamayan yöneticiler bu kez gerçek kimlikleri ile meydana

(Devamı Sayfa 4'de)

Soru Köşesi

TÖSDEDE'ye Soralım

Bazı okurlarımızdan aldığımız mektuplarda ya da gazetemiz yönetim merkezine açılan telefonlar ve yapılan ziyaretlerde bize birçok eğlenceli sorular sorulmaktadır. Bu soruları, ve TÖSdede'nin verdiği eğlenceli yanıtları bu köşede bulacaksınız.

Soru : Türkiye'de afyon ekimi kısıtlanacakmış, acaba ne için?

Cevap : Amerika'nın LSD. satışını arttırmak içindir.

Soru : "Pir Sultan Abdal" oyununu neden oynatmak istemezler?

Cevap: Hacıların "HAÇ" ları görünür diye.

Soru : TÜRK - İŞ'in büyük mitinginde dövizlerden biri: "SINIF ŞUURU DEĞİL - MİLLÎ ŞUUR!" diyordu. Bu ne demektir?

Cevap: Kendini inkâr etmektir.

Öğretmene Mektup

öğretim yılına girerken

İ. Safa GÜNER

Sendikalı öğretmenler beşinci öğretim yılına başlıyorlar. Sendikal yaşam, sosyal süreci içinde, başlı başına bir dönemdir. Mesleki yaşantı çizgisinde bir aşamadır. Bundan ötürü sendikalı öğretmenlerin mesleki çalışmalarını ayrı bir kesim olarak inceleme gereği duydum.

Sendikacılık, özlük hakların savunulması, çıkarların korunması ve yeni çıkarlar sağlanılması gibi daraltılmış kavramınızı açmıştır. Toplum sorunlarına çözüm aranması, çalışanın iş niteliğini etkileyici plânlamaya ve yönetime katılması, üretime yön verici katkıda bulunması ve daha bu gibi eylemler sendika kapsamı içinde yer almıştır. Bundan dolayıdır ki bitirdiğimiz son dört ay öğretim yılında eğitimimizi yönetenler ile yürütenler arasında çatışmalar olmuştur. Eğitimi plânlamak ve dilediği biçimde uygulatmak konusunda tek yetkili olduğunu sanan yöneticiler, bu şartlanmanın gereği olarak uygulayıcı eleman olan öğretmenin eleştiri ve önerilerini yadırgıyorlar. Önce bilimsel yetersizlik, sonra yasal yetkisizlik, daha sonra sınırı tanımamazlık, yani disiplinsizlik, hadsizlik ve nihayet bozgunculuk ölçüleriyle değerlendirdikleri bu türlü davranışlarından dolayı öğretmeni cezalandırıyorlar. Oysa bu tutum doğal oluşuma ve bilime aykırı bir tutumdur. Atatürk'ten bize kalan örnek olaylardan birini hatırlayarak konumuzu aydınlatmaya çalışalım.

Biliniyor ki, Atatürk bürokratik öğütlerle yetinmiş olsaydı "Atatürk Orman Çiftliği" yöresi şimdi de 40 yıl önceki gibi kıraç ve çöl olacaktı. Çünkü tarımın tek bilgilisi, asıl yetkilisi olarak ancak kendilerini gören o zamanın uzmanlarını burada birşeyin yetiştirilemeyeceğini söylemişlerdi. Onların, günümüzün eğitim yöneticileri gibi, partizan etkilerle şartlandırılmış silik kişiler olduğunu sanmak yanlıştır. Hele yabancı eğitim uzmanları gibi emperyalizmin uç militanları rolünde bulunduklarını iddia etmek haksızlık olur. Ama o sayın tarım bilginlerinin doğa ile ilişkilerinin zayıflığı bir gerçektir. Bereket versin öte yanda çiftlik yöresinin haşin iklimi ve çetin koşulları ile pençeleşerek o çorak topraktan ekmek çıkaran köylüler vardı. Atatürk onlara başvurdu ve onlardan aldığı cesaretle çiftliğin kurulması emrini verdi.

Hangi iş olursa olsun yapıcı olmadıkça oluşamaz. Üretimde olduğu gibi, eğitimde de insan gücü en başta gelen bir faktördür. Programlarınız, yönetmelikleriniz, plân ve projeleriniz nasıl olursa olsun onları uygulayıcı kişi benimsemezse verimsiz kalmaya mahkûmdurlar. Kaldı ki, Millî Eğitim Bakanlığı program ve yönetmelikleri yaparken öğretmenin bilgi, görgü ve tecrübelerinden yararlanmak şöyle dursun, mümkün olduğu kadar öğretmenlerden saklanarak program hazırlama ve geliştirme alışkanlığı içindedir. Bu yüzden programlar ve onlara göre hazırlanan ısmarlama kitaplar kişinin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak kalıyorlar. Hatta, yaşantımıza zıt düşüyorlar. Toplumun içinde bulunan, olayları halkla birlikte yaşayan ve gerçeklerle sürekli bir bağıntı kurmuş bulunan öğretmenler, programlar, yönetmelikler ve kitapların eleştirisini yapıyorlar. Bu eleştirilerin yazılı raporlar olarak makamlara, makaleler olarak kamu oyuna duyurulması her zaman mümkün olmuyor. Lâkin öğretmenin ulaştığı bilimsel ve deneysel sonuçlar sınıfta uygulanma olanağına sahiptir. Bu şansı öğretmenin elinden almak için, her sınıfa bir bekçi dikmek gerekir ki, bu da olacak şey değildir.

Sendikalı öğretmen, bilimsel temele dayalı, yaşantının ihtiyaçlarını karşılayabilecek, halka dönük ve topluma yararlı eğitsel kurumları yönetici organından alamayınca, meslek örgütüne başvurmak ve yoluna onun tutuğu ışık ışında devam etmek ihtiyacını duymaktadır.. Bağımsız güçlü ve özgür olabilen örgütler bu görevi yaparlar. Bunlar iktidarlar gibi "Türlü - çeşitli" küçük hesaplar peşinde olmayacaklarından kendi çıkarlarını, ya da iç veya dış güçlerin arzularını düşünmeden ülkenin yararına uygun ilkeler ve bilimsel yöntemler bulurlar. Bu durum egemen sınıfların işine gelmez ve iktidar eliyle önlenmesini isterler... Böylece iktidar ile öğretmen karşı karşıya gelir. Bunun savaşını örgüt verir.

Türkiyemizde olanlar da bunlardan başka değildir. Millî Eğitim Bakanlığı, üretime hiç etkisi olmayan, ancak halkı uhrevî âleme yöneltip oyalayan okullar açar. İnsanın etkinliğine engel olucu ve ömrü boyunca onun hünersiz, beceriksiz, el eline bakıcı bir yaratık halinde bırakacak programlar yapar. Bunları uygulayıp halkın bir dilim ekmek uğruna köle durumuna düşürülmesini öğretmenden ister. Öğretmenin görgüsü, bilgisi, vicdanı buna izin vermez. Öğretmenin örgütü olan TÖS geçen yıl topladığı" Devrimci Eğitim Şurası" nda yurt gerçeklerine dayalı halk yararına yönelmiş bazı gerçekleri buldurdu. "DEVRİM İÇİN EĞİTİM" sloganı ile sonuçları kamu oyuna ve Bakanlığa bildirdi. Beklenir ki, Bakanlık bu konuya ilişkin yasaklama kelgeleri çıkarır. Lâkin gerçekten yurtsever meslekî ve ahlâkî karakteri sağlam, pedagojik kültürü tam, halkçı, ülkücü olan öğretmen Devrim İçin Eğitim ilkesine bağlanacak çalışacaktır. Bu ilkenin getirdiği yenilikler "Devrimci Eğitim Şûrası" kitabında inceden inceye açıklamıştır. Gerçekten tam bağımsız bir Türkiye'nin özlemini çekenler bu yolu tutacaklardır..

Öğretmen.erin Can Emniyeti

(TÖS Yönetim Kurulu Üyesi)
Besim NEBİOĞLU

Kaderinde horlanmak, dövülmek, sürülmek, kaba saldırılara uğramak, vicdan muhasebesinden geçmemiş tertipler le bir anda yokedilmek ve bir daha bir sürü kanunsuz kıyım işlemlerinin dişli çarkları arasında can çekişmek olan Türk öğretmeninin bunda böyle bir can emniyetinin endişesini de duymaya başlaması, olağan ve haklı sayılabilecek kuşkuları haline gelmiş tir.

ÖĞRETMENE KARŞI HALK BİR SALDIRI ARACIDIR...

Türk halkıyla "can cana, yan yana" olma eyleminde devrimci bir savaş vermek isteyen Türk öğretmeni halka dayalı ve halkın sorunlarına dönüşen bir girişim içine girmek istediğinde, sahnenin kara perdesi arkasında süflör olan sömürücü düzenin savunucu güçleri, bellerindeki silâhın namlularını öğretmene yönelterek tetiğe halkın parmakları ile dokunmak istiyorlar. İşte Türk halkıyla "yan yana" lık "can cana" lık bu çirkin oyunda can çekişir hale geliyor. Halkın arzulu olmayan parmaklarından düşen tetikler gerçek, bir öğretmen dostunu saldırı araçları haline getiriyor. Yıllarca oynanan ve senaryoluğu bir türlü sona ermiyen bu çılgınlıklar dramında Türk öğretmeninin can emniyeti günün konusu olmaya başlamıştır..

ÖRNEKLER Mİ İSTERSİNİZ?

Dövülen, yolu kesilerek hakâretlere uğrayan, yüzü tahta ya dönükken sınıfında arkadan bıçaklanan, dağlara kaldırılıp ırz düşmanlarının saldırısına uğrayan öğretmen sayısı küçümsenecek rakamlar altın da değildir. İşte Kayseri olayları...

BİLİNSE Kİ

Sahipsiz, savunmasız ve silâhsız 800 Türk öğretmeni, yıllık olağan kongresini yapmakta olduğu bir sinema salonunda bir anda yok edilmek istendi. Alçakça bir amacı doğrultma hesapları içinde duyguları tezgâhlanan on bin kişinin saldırısını körükleyenler, en büyük olanaklarını öğretmenlerin sahipsiz, savunmasız ve silâhsız olmalarından alıyorlardı.

Öğretmenlerin silâh taşıma hakkı, kanun sınırları içinde olsa ve her öğretmenin silâhlı olduğu bilinse 800 silâhlı öğretmene yapılacak saldırı her halde bu derece firensiz ve bu derece pervasız olmıyacaktı.

Bilinse ki, bazı kamu görevlilerine ağırlığı olmayan bazı gerekçelerle tanınan silâh taşıma yetkisi öğretmenlerde de vardır; yıllardır uğradığı, öldürülmeye paralel saldırılar bu derece rahat ve bu derece bilinçsiz olmazdı.

NE İMİŞ EFENDİM?

"Öğretmenin silâhı fikriymiş, akılcı davranışıymış" ve daha bunun gibi realite gümrüklerinde çürümeye yüz tutmuş bir sürü laf salataları.. Kayseride fırına verilmek istenen 800 Türk öğretmeni o andaki fikrini ve aklını kime karşı geçer akçe yapabilirdi? Saldırıyı tezgâhlıyanlar asayış kuvvetleri tarafından okşanır ve sırtı sıvazlanırsa, öğretmenin akılcı davranışı neyi göğüsler ve neyi doğrularlardı? Yıllar yılı gerçek anlamını bulmamış, talihsiz edebiyatlarla avutulan Türk öğretmeni bundan böyle özel yaşantısına bir yön verileceği ümidinde artık iyimser olmaktan çıkmıştır. Ülkücü olmak, fedakâr olmak ve kendinden önce gayrin saadetini düşünmekle görevli kıldığımız Türk öğretmenine hakaret, baskı, ölümle tehdit, kovulma, sürülme ve vicdan denetiminden, geçmiyen işlem lerle kişiliğini beş paralık ettiğimiz öğretmenlerimize bundan böyle ölümü de reva görmeye başladık.

BU YURT ADINA

Öğretmenin kovulması, sürülmesi, kıyıma uğratılması ve kişiliğinin küçük düşürülmesi bu yurt ve bu vatanın mutluluğu adına oluyorsa, Türk öğretmeni bunlara "EYVALLAH" diyecek kadar olgundur. Amma öğretmenlerin öldürülmesi bu vatanın kurtuluşu anlamına gelmiyeceği ve daha çok vatanın yıkıma itilişi anlamına geleceği için, perde arkalarında teşvik gören saldırıların bu derece alçakçasına asla ve hayır diyoruz.

VATANI SEVMEYE BAŞLAMAK

Bu memlekette vatan sevgisine, öğretmenlerimizi sevmekle başlıyabiliriz. Siyasî çıkarlarından başka hiç bir kuşkusu olmayan ve bu memleketin asıl temel sorunlarına sırt çeviren politika eyyamcıları yine bu memlekette kol gezdikçe bu vatan sevilmez ve bu vatan kurtulmaz. Nedensiz ve acelsiz öldürme tertipleriyle baskı altına alınan Türk öğretmenlerine atılan taşlar, kaldırılan sopalar ve yöneltilen namlular, bu vatanın talihsiz yarınlarını hazırlayan davranışlardır.

TÖS BAŞKANINDAN İÇ İŞLERİ BAKANINA

Tös Genel Başkanı, İç İşleri Bakanına bir muhtıra göndererek, kendilerini korumak için silâh temin etmeye çalışan öğretmenlerimizin bu davranışlarından yakınmakta ve bunun anlamını Bakandan sormaktadır. Sayın TÖS Genel Başkanının bu sorundaki endişeleri çok yerinde ve çok haklı.

Her öğretmen kitapların dilinde tanımlanan bir öğretmenlik anlayışı içinde kişiliğini korumak ister. Ne var ki, Türk toplumunda sırıtan acı ve yoğun gerçekler karşısında kitapların öğretmeni olmak olanağı yoktur. Öğremenliğin kitaplardaki tanımlarıyla çelişik bir hak öğretmeni memnun etmez. Etmez amma, biz bunları, öğretmene ölüm plânlarını hazırlayan, saldırı metotlarını düzenleyen Kayseri olayları paralelindeki can kıyıcı kıravatlı eşkiyalara nasıl anlatacağız?

SONUÇ

Türkiyemizin içinde yaşadığı acı gerçekler açısından sorunlarımızı değerlendirmeye mecburuz. Artık dünyada kanunlar devri yavaş yavaş müesseseler devrine terketmektedir. Müesseselerin gerektirdiği koşullara göre alınacak olan tedbirler devri başlamıştır.

Ben öldükten sonra, öldüren bin yaşasın... Türk öğretmeninin geçimi, sıkıntısı öğretmen gibi yaşaması bundan böyle hızını kaybetmiş arzular haline gelmiştir. En yakın dostu Türk halkından patlıyacak bir merminin hayatına son vereceği korkusu içine girmiştir öğretmen.. Tedbir almak zorundayız ve öğretmene hayatını koruyucu silâhı taşıma yetkisini tanımalıyız. Aksi halde Türk öğretmeni "ádi bir zabıta vakası" içinde yok olmaya mâhkümdür.

Orta Dereceli Okullarda Yönetim ve Yöneticilik

Yönetim, bir kuruluşun başındaki yürütme organı olan kadro, yöneticilik ise bu kuruluşa yasaların, yönetmeliklerin, mantığın, millî inancın emrettiği şekilde yön verme, onu, millî bir hedefe doğru yürütme sanatıdır.

UYGULAMA

Tüzüklerin, yasaların uygulanmasını kolaylaştırmak maksadıyla yorum (tefsir) niteliğinde oldukları malûmdur. Bu yönüyle tüzükler, bir dereceye kadar esnek sayılabilirlerse de birtakım kesin maddeleri kapsadıkları için gene de katıdırlar. Bu katılığı (doktrinerliği) uygulamada yumuşatmak, yöneticinin başta gelen niteliği olmak lâzım gelir. Ancak bu, hiçbir zaman yöneticinin, personele, çevreye, siyasî baskıya gerdan kırıp bel bükmesi anlamına alınma malıdır. Buradaki yumuşaklık, olsa olsa hoşgörü (tolerans) anlamını taşır. Hele okul yöneticilerinde tolerans, mutlaka aranan bir niteliktir.

GELİŞİM SÜRECİNCE ÇOCUĞU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Çocuk denen çok yönlü (polimorf) insan yavrusu, yedi yaşına kadar aile-çevre etkisi altında büyür ve yedi yaşın da ilkokul öğretmeninin eline teslim edilir. Elbetteki bu yaşına kadar çocuğun, aile-çevre ekilisinden edindiği önemli bir etki daha vardır: Aile olanakları ve gelenek. Beş yıllık ilkokul öğrenimi onda, bu yaşantıyı az, çok bilinçli hale getirir ve dolayısiyle çocuk, aile, çevre ,gelenek, okul ve devlet beşlisinin etkisi altında ortaokula gelir. Bu beş faktörün etkisi (baskısı) onda, birtakım yasaklar, tabular fikrini doğurmuştur.

Ortaokula gelen öğrencilerden bazılarının önergenlik, bazılarınında ergenlik çağında oldukları düşünülürse kendileri, kendi organizmaları hakkında da birtakım cevapsız kalmağa mahkûm soruların kafalarında belirmeğe baş ladığını, bizim toplumumuzda, sorular cevapsız kaldığı için de erkek çocuklarda nice problemlerin, kız çocuklarda bu problemler yanında hesaba katmak lâzımdır.

Liselerdeki öğrencilere gelince: Onların kimi ergenlik ki mide gençlik çağını (evresini) yaşamaktadırlar. Dünyanın toz pembe göründüğü, organizmanın en faal dönemi olduğu için kanın kaynadığı, cevaplandırılmış ya da cevapsız bırakılmış masum aşkların yaşandığı tatmin edilmiş veya edilmemiş sosyal ve ekonomik arzuların, özentilerin, benzemek istemelerin, örnek olmak - örnek alma devrinin, heyecan, bunalım ve zıtlıkların hüküm sürdüğü bir çağı yaşamaktadır bu gençler!

YÖNETİCİLERİN DAVRANIŞ VE NİTELİKLERİ

İşte orta dereceli okullarda ki yöneticiler, böyle bir toplu luğa hem millî ve genel kül tür ve hem de devrimci bir yön vermek durumundadırlar.

Ayrıca bu kitlenin ruh sağlığının tam olmasını temin de yöneticilerin vazifesidir. Hedefi tutmak için ellerinde, fay dalanabilecekleri gayet kuvvetli bir koz vardır yöneticilerin: Orta dereceli okullardaki öğrencilerin en çok ihtiyaç duydukları noksanlık, arkadaşlıktır.

Yöneticiler, öğretmenlerle kenetlenmek suretiyle öğrencileriyle arkadaş olabilir, onları sosyal, kültürel ve psikolojik bakımdan yedebilirler. Bu suretle hem toleransı bizzat tadar ve uygular hem de rehberlik görevlerini hakkıyla yapmış olurlar.

Ancak burada, üzerinde dik katle durulması gereken bir nokta vardır: Gerek yönetici gerek öğretmen, öğrencilerin bu arkadaşlık zaafından faydalanıp onları kendi kişisel çıkarlarına paravana yapar, onları bölerlerse bu gibi kimselere yönetici ve öğretmen değil, beşinci kol demek daha doğru olur. Zira bu kabil tutum, öğrenci kitlesini devrimci hedeften saptırır, birbirinin karşısına çıkarır ki bu, hiç arzu edilmeyen kardeş kavgalarına yol açar.

İyi bir okul yöneticisinde tolerans ve rehberliğin yanında genel kültür, branş bilgisi, psikolojik bilgi, doğruluk ve tarafsızlık, bulunması gereken esaslardır. Bunlara hakkıyla vakıf olan bir yönetici, despot olamaz. Otoritenin zorla, ceza ile değil, sevgi - saygı yoluyla, bilgiyle sağlanacağını bilir, hiçbir zaman acze düşmez, dizginleri kendi elinde tutar. Yani sakalını başkalarına kaptırmaz. Yukarıda sayılan niteliklere sahip olan bir yönetici, öğrencilerini okul yönetimine iştirâk ettirir. Zira bilir ki günümüzün okulu dogmatik, nazariyatçı değil yaparak, yaşayarak öğrenilen hayat okuludur. Gene bilir ki okuttuğu öğrenciler birer sakı çiçeği değil, hayat kazanın da fokur fokur kaynayacak, hayatın binbir çilesi ile karşılacak, hayat adamı olacaklardır.

Ülkemizin ekonomik sorunlarını en yalın biçimde anlatan yeni bir yapıt.

Hilmi ÖZGEN'in

EKONOMİK SORUNLARIMIZ

Pek yakında çıkacaktır.

30 Ağustos ve sonrası

Ahmet KÖKLÜGİLLER

Ulusların tarihinde önemli günler vardır. Uluslar, bu günlerden alır ışığını, çoğu zaman; ileriye doğru gitmeye çalışırken bu günlere tutunmaya çalışır; tarihin temel direkleridir böylesi günler.

30 Ağustos, Türk tarihi içinde böyle bir gündür. Zafer Bayramı olarak her yıl andığımız 30 Ağustos, salt Türk tarihi bakımından değil, aynı zamanda, dünya tarihi açısından da büyük önem taşır.

30 Ağustos, sanıldığı gibi dar anlamda düşünülecek bir askerî zafer günü değildir. Mehmet Akif'in "tek dişi kalmış canavar" diye nitelendirdiği Klâsik Batı Emperyalizminin Anadolu'da yenildiği bir gündür. Bilindiği gibi Türk Kurtuluş Savaşı, aynı zamanda "bizi yutmak isteyen kapitalizme ve emperyalizme karşı" verilmiş bir savaştır.

Türk Kurtuluş Savaşı'nın kesin zafer tarihi olan 30 Ağustos, Doğunun geri kalmış sömürge ülkelerine bir umut ışığı olmuş; Türk Kurtuluş Savaşı, çağımızın bağımsızlık mücadelelerinde bir başlangıç teşkil etmiştir.

30 Ağustos, Türk tarihinde karanlık bir devri kesin olarak geriye itip kapatırken, kurulacak yepyeni bir devletin de yönünü gösteren bir gündür.

Nitekim, Kurtuluş Savaşı'nın önderi Gazi Mustafa Kemal, Büyük Zafer'in ikinci yıldönümünde, yani 30 Ağustos 1924'de, savaş yerinde verdiği önemli bir söylevde, bu husus üzerinde durmuştur. Önemli bir bölümünü aşağıya aldığımız bu söylev üzerinde, derin derin düşünmemiz gerektiği kanısındayız.

Gazi Mustafa Kemal, 1924'de Dumlupınar'da verdiği söylevde özetle şöyle diyor:

"Milletimizin amacı, milletimizin ülküsü, bütün cihanda tam anlamıyla uygar bir sosyal topluluk olmaktır. Bilirsiniz ki, dünyada her kavmin varlığı, değeri özgürlük ve bağımsızlık hakkı sahip olduğu ve yapacağı uygarlık eserleriyle orantılıdır. Uygarlık eseri vücuda getirmek yeteneğinden yoksun olan kavimler, özgürlüklerinden, bağımsızlıklarından ayırtılmaya mahkûmdurlar. İnsanlık tarihi baştan başa bu dediğimi doğrulamaktadır. Uygarlık yolunda yürümek ve başarmak hayat koşuludur. Bu yol üzerinde duranlar, ya da bu yol üzerinde ileriye değil, **geriye bakmak bilgisizlik ve gafletinde bulunanlar,** uygarlığın coşkun seli altında boğulmaya mahkûmdurlar".

Uygarlık yolunda başarının sürekli bir yeniliğe bağlı olduğunu ve zamanla birçok değer ölçülerinin değişime uğrayacağını; uygar toplumların kendilerini değişen çağ koşullarına uydurmaları gerektiğini belirten Gazi Mustafa Kemal, söylevine şöyle devam ediyor:

"Milletimiz, burada kazandığı büyük zaferden daha önemli bir ödevin ardındadır. O zaferin kazanılması, milletimizin iktisat alanındaki başarılarıyla mümkün olacaktır. Bilirsiniz ki, iktisatca zayıf bir bünye, yoksulluk ve sefâletten kurtulamaz; güçlü bir uygarlığa, bolluğa ve mutluluğa kavuşamaz; sosyal ve siyasal felâketlerden yakasını kurtaramaz. Memleketin yönetimindeki başarı da, iktisat bilgisinin derecesiyle orantılı olur. Hiç bir uygar devlet yoktur ki, ordu ve donanmasından önce iktisadını düşünmüş olmasın. Ülke ve bağımsızlık savunması için gerekli bütün kuvvetler ve araçlar iktisadın genişlemesi ve gelişmesiyle mükemmel olabilir".

Şapkamızı başımızın önüne koyarak, şimdi düşünelim biraz bu sözlerin ışığında: Cumhuriyet, neredeyse ellinci yılına ulaşacak; bu uzun zaman parçası içinde Atatürk'ün gösterdiği uygarlık hedefinin neresindeyiz? Dünya uygarlığı içindeki yerimiz ve katkımız nedir? İzlediğimiz iktisat politikası ne olmuştur? Memleket, hangi bolluğa ve mutluluğa yavuşmuştur? Elli yıldır, devletin başındaki yöneticiler, güçlü bir uygarlığa varmak için ,hangi ulusal çabalarda bulunmuşlardır?

Bunun gibi sıralayacağımız daha bir sürü soruya, ne yazık ki, yüzümüzü ağartacak karşılıklar bulmaktan çok uzağız.

Evet, 1969'un 30 Ağustos'u, 1922 Ağustosu'ndan çok uzaklarda kalmıştır. Uygulanan yanlış iktisat politikası, bizi o günlerin devrimci heyecanından uzaklaştırmıştır!

Gazi Mustafa Kemal'in işaret ettiği o ileri iktisat düzenini bir tarafa bırakalım ,yarım - yamalak meydana getirilen sosyal yenilikleri bile koruyamıyacak bir duruma düşmüsüzdür. Nadir Nadi'nin dediği gibi, "Bugün hukuken" değilse de, "fiilen' şerait düzeni geri gelmiştir. Lâik Türkiye'de beyaz takke giyerek propaganda namazı kılan Başbakanlar görülmektedir. İmam - Hatip okullarıyla eğitim birliği kundaklanmış, kadın yeniden çuvala sokularak "hukukî" eşitlik rafa kaldırılmıştır.

27 Mayıs şahlanışı tatlı bir güz rüzgârı gibi esip geçmiş, arkasından karakış bütün şiddetiyl rejimi silkelemeye devam etmiştir. Yeraltı ve yerüstü servetlerimize yabancılar ortak çıkmış, ekonomimiz yabancıların ve onların buradaki adamlarının kontrolu altına girmiştir". (Cumhuriyet, 31 Ağustos 1969).

Evet, 1969 yılının 30 Ağustos'unda görülen iktisat düzenimizin bir - iki cümleyle özetlenmiş durumu ve görünümü budur: Küçük bir azınlığın yağ - bal içinde yaşamasına karşılık, öte yanda milyonlar çul - çuval içinde kıt - kanaat yaşamaya çalışıyor...

Gazi Mustafa Kemal, o meşhur Dumlupınar söylevini bitirir:

"Son sözlerimi özellikle memleketimizin gençliğine yöneltmek istiyorum. Gençler! Cesaretimizi güçlendiren ve devam ettiren sizsiniz. Siz almakta olduğunuz eğitim ve kültür ile insanlık erdeminin, yurt sevgisinin, düşünce özgürlüğünün en değerli sembolü olacaksınız.

Ey yükselen yeni kuşak, gelecek sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yüceltecek ve yaşatacak sizlersiniz".

Gazi Mustafa Kemal'in seslendiği gençlik bugün bizi "yönetmek mevkiinde" dir; kendilerine yöneltilen sese ne denli kulak verdikleri yaptıklarından anlaşılmaktadır...

TÖYKO matbaası

TÜM ÖĞRETMENLER SINIRLI SORUMLU YARDIMLAŞMA VE TÜKETİM KOOPERATİFİ

— KİTAP
— DERGİ
— FATURA
— DAVETİYE
— KART
— CİLT
V.S.

Basılı evrak

Bütün müşterilerinin işlerini gönüllerince itina ile yapar

Adres: Rüzgârlı sokak No: 15
Tel: 10 41 68
Ulus — ANKARA

TÖS ŞUBE YÖNETİCİLERİNE ve ÜYELERE DUYURU

GENEL MERKEZ MUHASEBE İŞLERİNİN SELÂMETİ İÇİN ŞUBE YÖNETİCİLERİ İLE TÜM ÜYELERİMİZİN, GENEL MERKEZE PARA YOLLAMA İŞLEMLERİNDE AŞAĞIDA YAZILI HUSUSLARA DİKKAT ETMELERİ ÖNEMLE RİCA OLUNUR:

1 — ÖDEMELİ PAKET BEDELLERİ DIŞINDA HER ÇEŞİT PARANIN BANKA ELİYLE YOLLANMASI. TÖS'ÜN HESABI T.C. ZİRAAT BANKASI ANKARA — YENİŞEHİR ŞUBESİNDE 25200 NUMARADADIR.

2 — PARA, BULUNAN YERİN ZİRAAT BANKASI ELİYLE (ANKARA — YENİŞEHİR ZİRAAT BANKASI 25200 NO. LU HESABA YATIRILIR, HAVALE BEDELİ ÖDENMEZ. HAVALE MAKBUZUNA PARANIN NE BEDELİ OLDUĞU AÇIKÇA NOT ETTİRİLİR. (ÖRNEĞİN: EKİM/1969 ÖDENTİ PAYLARI, 5 NO. LU EĞİTİM EL KİTABI BEDELİ, ÜYE CELÂL'İN BORÇ TAKSİDİ..... GİBİ).

3 — POSTA İLE YOLLANAN PARALAR İÇİNDE DE İHBARNAMENİN ARKASINDAKİ KISMA AYNI BİLGİLERİN YAZILMASI GEREKİR

4 — BU DUYURUNUN TÜM ÜYELER TARAFINDAN BİLİNMESİNE YARDIMCI OLUNMASI, BU MAKSATLA BİRBİRLERİMİZİ UYARMAMIZ YARARLI OLACAKTIR..

DUYURU

BÜYÜK EĞİTİM YÜRÜYÜŞÜ

15.Şubat.1969'da 30 bine yakın öğretmenin katıldığı Büyük Eğitim yürüyüşü'ne ilişkin Kitap basılıyor.

Büyük Eğitim yürüyüşünün anlam ve amaçlarını hazırlık aşamalarını, karşılaşılan engelleri, basındaki yankılarını içeren ve bol fotoğrafla süslenen kitap baskıya verilmiştir.

Eğitim çıkmazını ve öğretmenlere yapılan Büyük Eğitim yürüyüşünü değerlendiren kitabı tüm aydınların okumasında yarar vardır.

Ona efendi deme, efendi sensin.

Öğretmen **Arif ARSLAN**

Hayvanıyla bir arada keyf çatan,
Gönlünde yurt aşkı dilinde vatan.
Bir miras yorganda dördü bir yatan,
Bu milletin efendisi bu mudur?

Yağ yapar, bal yapar kendi yiyemez,
Eskiye şükreder acar giyemez,
Haksızlığı bilir amma diyemez,
Memleketin efendisi bu mudur?

Haksız yere öldürülse kader der,
Yalan dünya, eri geci keder der.
Böyle gelmiş işte böyle gider der,
Bu milletin efendisi bu mudur?

Yıllarca bir yırtık aba bürünür,
Bin dert ile sürüm, sürüm, sürünür,
Yürürken arkadan kıçı görünür,
Memleketin efendisi bu mudur?

Altı kalbur gibi ayakta çarık,
Tırnaklar çatlamış, tabanlar yarık,
Yaylanın yiğidi göğüs kabarık,
Bu milletin efendisi bu mudur?

Kilimden kapılı, kâğıttan camlı,
Asfalt aleminde efendi namlı
Bir çorba sonunda şükürle gamlı,
Memleketin efendisi bu mudur?

Tren salonunda muşamba post bu,
Ağlayıp, ölene, yarana dost bu.
Bir topal öküze amir bu, üst bu,
Bu milletin efendisi bu mudur?

Altına serdiği bir yüzsüz döşek,
Acı söz, içine bir mermi fişek.
Askerde, ofiste, nüfusta eşek,
Memleketin efendisi bu mudur?

Tahsildar, jandarma ölmez kocası,
Dua ile geçer bütün gecesi.
Kömür bilmez tezek kokar bacası,
Bu milletin efendisi bu mudur?

Yağsız düğürcüğü tuzla tadırtan,
Tarlada çift koşar ağırırken tan,
Yaz günü üç ayda bir gömlek çıkartan
Memleketin efendisi bu mudur?

Sir ayran tasını helâl dikemez.
Yirmi dört saatte bir diz çökemez.
Canına tak dedi artık çekemez,
Bu milletin efendis bu mudur?

Hayatın direği para der, para.
Sabun yok kir çıksın, vücut kapkara
Binlerce yıl geçse bitmez bu YARA,
Memleketin efendisi bu mudur?

Ne kadar söylesem edemem tarif,
Gönülde serseri, dillerde zarif,
Assalar da korkma ÖĞRETMEN ARİF
Bu milletin efendisi işte bu!..

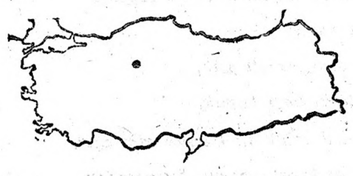

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

satışı devam ediyor

Genel Merkez, Anayasa ve 624 Sayılı Devlet Personel Sendikaları Kanununu, bir arada bastırıp satışa çıkardı. Fiyatı 200 Kr. olan kitap, şubelerimize 150 kuruştan verilecektir. Sipariş için bedelini "T.C. Ziraat Bankası Yenişehir Ankara" şubesindeki 25 200 Numaralı hesaba (Anayasa Bedeli) kaydıyla yatırmak ve Banka makbuzunu bir mektupla Genel Merkeze bildirmek şarttır. Az sayıda bastırılan kitaptan bütün üyelerimizin edinmesi yararlı olacaktır. Bitince yeni hazırlanan "Hukuk Rehberi"ni bastıracağız.

Kayseri Olaylarından Sonra Türk Öğretmeninin geleceği

Besim NEBİOĞLU
TÖS Yönetim Kurulu
Üyesi

Türk öğretmeni, Türk halkının sorunlarından yana devrimci bir eylemin içine girdiği tarihten beri çeşitli baskı ve kıyım metotları ile susturulmak istenmiştir. Sürülen, kovulan, açığa alınan ve Bakanlık emrinin gerektirdiği işlemlerle tedirgin öğretmenlerimizin yasalar dışı eylemler içinde huzursuz bırakıldığını doğrulayan olaylar ortadadır. Bundan böyle de bu paralelde gelişecek olan öğretmen huzursuzluğunun hızından her hangi bir eksilme olmıyacağını haber veren belirtiler vardır.

ÖĞRETMENLERİN YARATTIĞI NEDENLER

Kayseri olaylarına gelinceye kadar öğretmen toplumuna reva görülen baskıların ve yasalar dışı işlemlerin öğretmenler hesabına yapıcı, onarıcı, uyarıcı ve birleştirici bir sonucu olmalıydı. Bilinçli bir öğretmen tabanının hazırlanmasında gün gün öğretmen gelişen olayların, öğretmen toplumunu tek bir örgüt altında toplayıcı bir anlama oturtulması öğretmenlere kucak açan büyük fırsatlardı. Türk öğretmeni bu nedenle yapılan yasa dışı baskıların artırılmasında ortam hazırlamış ve dolaylı olarak da kendi tâlihsizliğini yaratmıştır.

624 SAYILI YASA VE TÖS

624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları kanunu ile tüm öğretmenlerin tek örgüt altında birleştirici amaçlara dayalı TÖS kurulmuştur. Bu sendika, çok kısa bir süre içinde kafa ve kasa birliğini kurmaya başladığını gören işveren Bakanlık, karşısında güçlü bir demokratik baskı örgütünün varlığından kuşku duymaya başlamış ve bu kuruluşu bölmenin ve parsellere ayırmanın bütünlüğüne ve ortak amaçlarına bağlı olup da TÖS dışındaki kuruluşlarda guruplaşan öğretmen toplumu çok kere Bakanlığın TÖS hakkındaki tertipli suçlamalarına alkış tutmuştur. Tek işveren karşısında tek sendika ilkesinin öğretmenlik mesleğine sağlıyacağı sosyal ve ekonomik nimetleri tepmeye başlamış ve işveren Bakanlığın verdiği icâzetlerden yarar umarak parça sendikalarda birleşmeyi amaç edinmiştir. Böylece sendika porsiyonları halinde işveren Bakanlığın ziyafet masasında mezelik duruma gelen öğretmenlerimiz, TÖS etrafında birleşen aynı ülkünün ve ortak amaçların öğretmenlerini, doğrulayıcı belgelerden yoksun suçlamalarla küçük düşürmeye başlamışlardır.

NEREDEN NEREYE?

Türk Millî Eğitiminin Millîlik vasfı, her kademedeki öğrtemen toplumunun birlik, beraberlik ve bir dayanışma örgütü içinde örgütlenmeleriyle korunabilirdi. Parsellere ayrılan öğretmen toplumunun açtığı gediklerden kimlerin kişisel çıkarları olacağını düşünmiyecek kadar, görünen gerçeklere sırt çeviren bir öğretmen toplumu bindiği dalı kesme anlamına gelen bir sonucu yaratmıştır.

Bir Kayseri olayının temelinde yatan nedenler arasında, bir birini çelmeliyen öğretmen kamplarının büyük bir teşviki vardır. Bugün Kayseri olaylarını düzenliyenlerle el sıkışan öğretmen toplumunun bulunduğunu söylemek bile utanç veriyor. Ne edelim ki, sırıtan gerçeklerin dilini susturma olanağımız yok.

SORMAK LÂZIM GELİR

Türk Millî Eğitimi bir bütündür. Ortak ülkülere ve ortak amaçlara dayalı, bir birini tamamlayıcı bir eğitim programının uygulayıcı ekipleriyiz. Bugüne kadar bir Millî Eğitim Bakanı çıkıp da "bu parçalanmanız Türk Millî Eğitimi yönünden zararlıdır, birleşmeniz ve tek örgüt altında toplanmanız gereklidir" şeklinde bir ara bulucu rolünü almış mıdır?

Almamıştır ve alması da düşünülemez. Bir işverenin, karşısında bulunduğu demokratik baskı örgütlerinin birlik ve beraberliklerini arzulaması sendikacılık esprinsine ters düşen bir durumdur. O halde, işverenin karşısında buluduğu sendika birliklerini zayıf düşürmeye çalışması normaldir ve olağandır. Neyazık ki, Millî Eğitim örgütlerinde görevli olan öğretmenlerimiz bu gerçeği kabul etmeye yanaşamıyor ve işverenin kolay yutulur lokmalar olmakta yarar umuyor.

TÖS'Ü SUÇLAMA

TÖS'ün öğretmen sorunlarını bırakarak siyaset yaptığı ve hatta siyasî bir kuruluş olduğu yolunda yapılan dayanaksız suçlamaların, çoğunlukla öğretmen kuruluşlarından geldiği de bir gerçektir. TÖS hakkında en kesin yargıya varma yetkisi yargı organlarımızındır. Bağımsız yargı organları dışında, TÖS hakkında düzenlenen duygusal yakıştırmalar eninde sonunda iflâsa gider. Bu açık gerçeği de görmezlikten gelen öğretmenlerimiz hangi amaca hizmet ederler?

TÖS DEVRİMCİ BİR EYLEM'İN İÇİNE GİRMEYE MECBURDUR

"Milletleri Kurtaranlar, ancak ve yanlız Öğretmenlerdir" diyen aziz Atatürk'ün Türk öğretmenlerine yüklediği partiler üstü bir görev vardır. Siyasal kuruluşların politika eyyamcılığı dışında kalarak geniş anlamlı, halka dönük ve Türk halkının sorunlarından yana toplumsal bir eylemin içine girmek, "milletleri kurtarma" sözünde yatan gerçek anlamları bulmaktır.

Öğretmenlerin haklarını kazaî, idarî ve adlî merciler önünde savunma yet-

(Devamı Sayfa 4'de)

"Geceler tulû-i haşre kadar sürmez"

Behzat AY

"Hızlı kalkınma", "refah devleti, "nurlu ufuklar", "özgürlük" söylevlerinin yoğunlaştığı, bu söylevlerin bıktırıcı bir niceliğe yükseldiği ve niteliğe büründüğü şu günler aslında Türkiye'nin en kritik, en buhranlı, en huzursuz günleridir.

Dünyanın ilerlemiş ve ilerlemekte olan ülkelerine göre, hızlı değil yavaş da olsa bir kalkınmanın olmadığı, mutlu devlet ilkesine yaklaşılmadığı, bu gidişle ışıklı ufukların görülemiyeceği, gerçek anlamda bir özgürlüğün olmadığı bir gerçektir.

Türkiye'nin durumu Cumhuriyet öncesine döndü demenin de çok sivri, aşırı bir yargı olmadığı muhakkaktır.

Bugün Türkiye, Cumhuriyet öncesi gibi borçlu; borç verenler nazarında da "hasta".

Bugün Türkiye, tıpkı Cumhuriyet öncesi gibi yabancı işletmelerinin cirit attığı bir ülke.

Bugün gerçek "millici" lerle, yabancı nüfuzunu istiyenlerin karşı karşıya geldiği bir ülke Türkiye.

Bugün gene 31 Martlar tekrarlanıyor.

Öğrenci, aydın, memur; bütün zinde güçler tedirgin.

Öğrenci, öğretmen, savcı, kaymakam kıyımı aldı yürüdü.

Memurun da, halkın da geçim, gelecek, meslek güveni yok.

Bütün bunlarla beraber bir bezginlik, bıkkınlık, yozlaşma çürüme de başladı.

Yokluk, sefâlet son kertesine geldi. Maaş ve ücretler dondurulurken, hayat pahalılığı alabildiğine yükseldi. Bunun için aç, sefil, işsiz yığınların yanısıra memur ve ücretliler de açlık korkusu, gelecek korkusu içindeler ve adeta bir paniğe kapıldılar.

Yani Türkiye, aydını, öğretmeni, memuru, subayı, hâkimi, savcısı, işçisi köylüsü ile huzursuz bir ülke. Nedeni: gelecek geçim, iş, meslek güvensizliği ve egemen çevrelerin Atatürk devrimlerini doğrultusundan saptırma, devrim yoluna set çekme çabaları ve uygulamalarıdır. Bildiriler, işgaller, yürüyüşler ve huzursuzlukların nedenleri bu ana konulara ve siyasî baskılara dayanır.

Bütün aydınların, öğrencilerin ,emekçilerin; bu ortamda daha tetikte olmaları, çeşitli oyunlara kapılmamaları daha azimli ve daha çok bilenmiş olarak emperyalizme, feodal kalıntılara karşı mücadele vermeleri gerekmektedir.

Hele ve hele, tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'nin kurulması yolunda hiçbir zaman umutsuzluğa kapılmamak şarttır.

En kötü günlerinde "güzel günler göreceğiz" diye dizeler yazan şairden; "insanın devrimci şevkini hergün tazelemesi gerek" diyen devrimciden ilham almamız gerek.

Ne demiş koca Fikret:

"Evet, sabah olacaktır, sabah olur, geceler
Tulu-i haşre kadar sürmez....."

Koşullar kötü, yolumuz çetin olabilir, olsun! Emperyalizmin, işbirlikçilerin, feodal kalıntıların ağındaki ülke bizim! Ve bizim olan bu güzelim ülkenin yüzünün gülmesini tam bağımsızlığa, tam demokratik bir yönetime kavuşmasını sağlamak görevi de bizim...

Sömürülmekten, geri kalmışlıktan yurdumuzu kurtarmak, yurdumuzdaki zifiri karanlığın sabaha dönüşünü gerçekleştirmek hedefimizdir. Hedefimize umutlu, güçlü, inançlı ve beraberce koşalım.

Yeni Yayınlar

Derleyen: **A. KÖKLÜGİLLER**

İNCE MEMED 2:

Birinci cildi dokuzuncu baskı yapan ve yabancı dillere çevrilerek yüzümüzü ağartan "İnce Memed"in ikinci cildi de Ant Yayınları arasında çıktı. Birincisi kadar sürükleyici, ilginç halk yaşantısı içinde sürüp giden başarılı bir roman. Yaşar Kemal'in büyük ustalığını yeniden pekiştiriyor. (Ant Yayınları, 15 lira).

MİLLÎ KURTULUŞ CEPHESİ:

Güney Amerika'nın ünlü gerillacısı Che Guevera'nın ölümünden sonra yeni bir isimden söz edilmeye başlandı: Venezüellâ Millî Kurtuluş Cephesi lideri Douglas Bravo... Bravo, geçen yıl, Kuzey Amerikalı gazetecilere uzun bir mülâkat verdi. Cemal Süreya'nın dilimize çevirdiği bu mülâkat, "Millî Kurtuluş Cephesi" adıyla yayınlanmıştır. Güney Amerika'daki kurtuluş hareketlerini öğrenmek isteyenler için, faydalı bir kitap. (Ant Yayınları 5 lira).

TÜRKİYE İLERİCİ AKIMLAR:

Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal yapısını inceleyen kitaplar çoğalmaya başladı. Son yılların gelişen olayları, aydınlarımızı ve sanatçılarımızı, yeniden kendimize, kendi yapımıza, temel sorunlarımıza eğilmeye yöneltmiştir. "Türkiye'de İlerici Akımlar" da, temel sorunlarımıza eğilen bir çalışmanın sonuçlarını getiriyor bize. Bizce, son yılların en yararlı kitaplarından biridir bu. Avcıoğlu'nun "Türkiye'nin Düzeni", Ali Faik Cihan'ın "Sosyalist Türkiye"si, Küçükömer'in "Düzenin Yabancılaşması - Batılaşması"ndan sonra okunması gerekli bir bilimsel inceleme. Kitabın yazarı, halen Batum'da bulunan Yıldız Sertel. (Ant Yayınları, 15 lira).

AMERİKA NATO VE TÜRKİYE:

Değerli bilim adamlarımızdan Doç. Türkkaya Ataöv, "Amerikan Belgeleriyle Amerikan Emperyalizminin Doğuşu" adlı kitabından sonra, NATO'yu inceleyen ikinci bir araştırmasını da yayınladı. Ataöv, günümüzün başlıca tartışma konularından biri olan NATO'yu ulusal açıdan inceliyor. Verilen belgelerden anlaşılıyor ki, NATO Amerikan emperyalizmine hizmet eden bir askerî birleşme örgütüdür. Sanıldığı gibi, bir hürriyet savunma paktı değil, temeli Amerikan kapitalizmini korumak olan politik bir kuruluştur. Her Türk milliyetçisinin okuyup derin derin düşünmesi gereken bir kitap. (Aydınlık Yayınları, 12.50 L.).

EYLEM VE DÜŞÜNCE AÇISINDAN ÇAĞIMIZ: 20. YÜZYIL

Daha önce "Çağımızı Hazırlayan Düşünce" adında değerli bir kitabı yayınlanan Necip Alsan, bu kitabın ikinci cildi sayılabilecek olan ve çağımızı inceleyen araştırmasını da yayınladı. Kesin yargılar getirmeyen, fakat çağımız ve yurdumuz sorunlarına ışık tutucu bir çözümleme uslûbu içinde hazırlanan bu kitabın da okunması gerekli kitaplardan olduğunu belirtmeliyiz. (Varlık Yayınları, 8 lira).

KARAKILÇIK:

Ünlü mizah yazarımız Rifat Ilgaz'ın son şiirleri. Çarpıcı, sosyal yanı ağır basan; küçük, ezilen insanların direnişleri... Konusunu toplumdan alan şiirler.. (Öncü Kitabevi Yayınları, 5 lira).

KARA VAGON:

Geçen yıl MAY ÖDÜLÜ düzenlenmişti çeşitli türlerde. Yarışma sonuçlandı. Hikâye ödülünü Bekir Yıldız aldı. Daha önce "Türkler Almanya'da, Reşo Ağa" adlı iki kitap yayınlayan Bekir Yıldız, "Kara Vagon" adlı hikâye kitabıyla iyi bir halk yazarı olduğuuu pekiştirdi. Kara Vagon'daki hikâyeler, genellikle konusunu Doğu Anadolu'dan, Urfa dolaylarından alıyor; Yalın, çaresiz, sefil, ezik insanlar, çocuklar... Doğu'nun insanı ve doğası, Bekir Yıldız'ın kitabındaki kadar canlılık ve somutluk kazanmamıştır daha önce edebiyatımızda. Doğu, ilk kez gerçek yaşantısıyla Kara Vagon'la giriyor edebiyatımıza. Okuyun Bekir Yıldız'ın "Reşo Ağa" sını ve "Kara Vagon"unu, seveceksiniz. Uzun yıllar, yaşantıyla bağıntısını koparmış hikâye türünü de seveceksiniz. Bekir Yıldız olduktan sonra, "Artık hikâye yazılmıyor" denemez... (May Yayınları, 750 kuruş).

ÇİN KÜLTÜR İHTİLÂLİNİN İÇYÜZÜ:

Birkaç yıl önce Mao Çe Tung tarafından Çin'de başlatılan "kültür ihtilâli" son yılların önemli olaylarından biri olarak dünyayı düşündürüyor. Birçok aydınlar, yazarlar, gazeteciler Çin'e gidip, bu konuyu incelemeye çalışmıştır. Ne var ki, "Kültür İhtilâli"nin ne olduğu bütün açıklığı ile hâlâ anlaşılmış değildir, Bunun nedeni elbette, yapılan incelemelerin ve yorumların değişik açılardan olmasıdır. Şimdi de, konu, bir Çin bilim uzmanı olan, Sovyet yazarı A. Jelehovtsev'un "Bir Sovyet Yazarının Gözüyle" dile getirilmiş. Daha önce A. Marovia'nın "Mao'nun Kültür İhtilâli" adıyla dilimize çevrilen kitabından sonra, ilgiyle okunan bir çeviri. (Varlık Yayını, 5 lira).

EĞİTİM VE TOPLUM DÜZENİ:

Nobel ödülü almış ve çağımızı etkilemiş olan İngiliz düşünürü Bernard Russel'in, en önemli eserlerinden biri. Russel, bu eserinde toplum açısından eğitim sorununu inceliyor. Öğretmenler için yararlı bir çeviri. (Varlık Yayınları, 5 lira).

ÖLÜLER EVİNDEN HATIRALAR:

Ünlü Rus romancısı Dostoyevski'nin Çarlık zamanında Sibirya'da geçen sürgünlük günleri. Bütün öteki kitapları gibi, bu da ilgiyle okunuyor. Çarlık Rusyasının zindanlarda çürüttüğü insanların romanı denilebilir buna. (Varlık Yayını, 10 lira).

KARADA BALIK:

Öğretmen - şair Rıza Apak'ın üçüncü şiir kitabı İzmir'de "ESD" yayınları arasında çıktı. Apak, yoksul insanın dramını vermeye çalışıyor. Konu olarak daha çok İzmir dolaylarını seçmiş; şiirlerinde kıpırdaşan oraların insanları. Bize yakın insanlar bunlar...

Seçime Doğru

Aydın TOPRAK

Önümüzdeki ekim ayının ortalarında genel seçimler var.

Geçmiş deneylerden biliyoruz ki, Türkiye'de genel seçimler, politikanın iyice sokağa döküldüğü, yalanın riyanın zıvanadan çıktığı dönemlerdir. Dört yılda bir yapılan seçimlerin öncesinde köylerde kentlerde yayılan adaylar, nerede bir kalabalık bulurlarsa karşılarına geçip "sayın yurttaşlarım, müslüman kardaşlarım canımdan çok sevdiğim hemşerilerim..." diye söze başlarlar, her kelimesi riya kokan, içtensiz sözlerle yurttaş kandırmanın türlü hünerlerini gösterirler. Yapacağız, edeceğiz gibilerden bol bol gelecek zaman tipi kullanırlar. Kimisi yırtınır, kimisi ağlamaklı olur, kimisi tehdit eder. Sağlı sollu hangi partiden olursa olsun, hepsi bir amaçta birleşir; "oyunu bana ver. Meclise ben gireyim. Ayda beş bini ben alayım. Sonra da başka işler çevireyim". Vatan, millet, hizmet sözcüklerinin arkasında hep bu niyet yatar. Karşı partilerin adaylarına, hatta kendi partisinin öbür adaylarına atmadık iftira, demedik söz bırakmazlar. Öyle bir batağa girmiştir bizde politika. Paralar döner, dümenler çevrilir, adamlar kandırılır, Meclise girebilmek için akıl almaz yalanlarla dolar taşar. Ağızlar köpürür, damarlar şişer, bağırmaktan hançerelerin ses telleri bozulur. Ortalık toza dumana bürünür. İyi ile kötü, doğru ile yanlış, sahihle yalan biribirine karışır. Bul bulabilirsen yolu...

İşler o hale geldi ki, politikacı deyince, aday deyince, yalan dolan ehli acaip bir kişi akla gelir oldu. Oysa Türkiye'de özü sözüne uygun, iyi yetişmiş, namuslu nice aydın insanlar var. Onlar politikanın bu çirkin batağından ya iğrenip çekiliyorlar, ya da az buçuk kirlenmeyi göze alıp bir süre daha dayanıyorlar. Bu böyle giderse korkarız ki, politika alanı iyi yetişmiş aydınların hiç itibar etmediği bir yer haline gelecek. Bunun sonucu elbet iyi olmayacak. Politika bir ülkenin yönetimini en başta etkiliyen, yasaların yapılışında, uygulanışında birinci derecede rolü olan bir meslek. Bu sahaya yurdun en iyi yetişmiş aydınları gelmeli ki, kalkınma hızlansın. Halkın çıkarları korunsun. Yönetim başına gerçekten değerli kişiler geçsin. Devleti devlet adamı vasfı olanlar yönetsin.

% 60'ı karacahil, % 30'u okur - yazar, ama okumaz, okuduğundan yararlanamaz bir toplumda seçilerek iş başına gelmek nasıl bir sonuç doğurur? Kimler seçilebiliyor? Yıllardır görüyoruz.

Yine görüyoruz ki, on yıllar geçiyor, yirmi yıllar geçiyor, Türkiye gerek ekonomik kalkınma yönünden, gerek kültürel kelişme alanında en geri kalmış ülkeler arasında bulunuyor. Dış alım artıyor, dış satım yerinde sayıyor. Borçlarımız azalmıyor, artıyor. İşsizlik artıyor. Küçük bir zümrenin dışında kalan büyük halk kitleleri günden güne yoksullaşıyor. Paramızın satınalma gücü düşüyor. Bütün bunların sonucu olarak genel bunalım, mutsuzluk yaygın hale geliyor. Dış sömürü, iç sömürü dünyanın pek az ülkesinde görülecek biçimde gelişiyor.

Seçim öncesinde adaylar ne kadar bağırırlarsa bağırsınlar, ne denli parlak vaadlerde bulunurlarsa bulunsunlar, Türkiye güzel günlere gitmiyor. Ufuklar aydınlık değil, tam tersine karanlık.

Türkiye'yi yönetmek isteyen politikacıların gerçek kisilikleri, özleri ile sözlerinin ttuarsızlığı, oldukları gibi görünmeyişleri. Politikayı bir kandırma mesleği haline getirmeleri ve halkı kandırıp gitmeleri.

Bakalım bunu ne zaman farkedeceğiz?

"Öğretmenin Hukuk Rehberi"

Yeniden Bastırıldı

Eskiler "BİLGİ KUVVETTİR?" demişler. İsbatını yapıyorlar. Binlerce milyonlarca örnekleriyle bu gerçek isbatlanmış. İçinde bulunduğumuz savaştan yenik çıkmamalıyız. Herbirimiz türlü türlü saldırıların hedefi oluyoruz. Sohbet edip dururken "Komünistlik propagandası yaptın" deyip dikiliyorlar adamın karşısına öğrencisine öğüt veren bir öğretmen "Sarkıntılık"la suçlanıveriyor. Görev yerinden iki adım öteye ayrıldın mı "İzinsiz ayrılma" iddiası çıkıyor önünüze. Kitap okumak suç, okumayı salık vermek suç. Şiir okumak falan yasaya aykırı, yazı yazmak kabahat. Temsil vermek istersiniz izin yok.. Yan yattın, çamura hattın.. Binbir bahane ve soruşturma! Bunaltıyorlar insanı.. Özgürlük ve insan hakları adına ne varsa alıyorlar adamın elinden. Korkunç bir hava esiyor çevrenizde..

Oysa yapılanların çoğu bülöf. Yalan bunlar. Bilmeyenlere yutturuyorlar. Gözdağı verip korkutuyorlar. Bir şube tiyatro getirtmek istiyor, yasak edip çıkıyor vetkiliyor. "yasak etmek hakkın yoktur." deyememek bilgisizliğin getirdiği zayıflıktır. Bir müfettiş "Neden TÖS'e üye oldun?" sorusunu soruyor. Verilecek cevap "sana ne?" olacağı halde bin dereden su getirmeye uğraşıyoruz.

Vatandaş olarak görevlerimiz nelerdir, haklarımız nelerdir. Yetkililerin yetki sınırı yok mudur? Bilmeyen için dünya kapkaranlık.. Bilen güçlü. Bilen adımını nasıl atacak, ayağını nereye basacak, hesaplıyor ve ayağı kaymıyor..

Üyelerimizin çevresini saran onları, topuklarına basa basa izleyen tertip ve iftiralardan korunmaları ve tek başlarına da olsa kendilerini yasalar gücü ile savunmalarını kolaylaştırmak için onları bilgi ile techiz etmek gerek. Bu amaçla öncekı yıl yayınlanan "Öğretmenin Hukuk Rehberi" kitabı geliştirildi. Yeniden bastırıldı. İdarî ve adlî soruşturmalar, ve bunlardan doğacak karşısında yasalardan alınacak güçle neler yapılabilir? Hangı eylem ne gibi formalitelerle suç olmaktan çıkar? Tüm bunlar ve mesleğimizle. Sendikamızla ilgili mevzuatı ve uygulama örneklerini içeren kitap basıldı. Fiyatı "250" kuruştur. Şubelerimiz demişbaşlarında bulunmalı. Üyelerimiz ceplerinden eksik etmemelidirler.

Bilgi edinmek için şubelere başvurunuz. Şubeler toptan Genel Merkezden istesinler. Ödemeli gönderilecektir.

onbeş günün OLAYLARI

(Baştarafı Sayfa 1'de)

çıktılar. Devletin gücünü kullandılar, Organizatörleri oyuncuları ve onları savunanları suçladılar.. Birgün külâhlar düşecek ve keller görünecek. Bu yolda bir roportaj ve yorumumuz başka sütunlarda yer almaktadır.

EĞİTİM BAKANININ YAKARISI:

Şu İlhami Ertem'e bir yerde acımamak elde değil. Adamcağız iki cami arasında kalan binamaz olmaya çoktan razı.. Şimdi iki taş arasında öğütülen yaş mısır tanesi durumunda. Bir yandan dişleri keskin, hızlı partizanlar dikilir karşısına "Falan öğretmeni bizim oradan al, fırlat!" Bir yandan Danıştay "Falan öğretmeni filân yere sürmek kanunsuzdur, çevir yerine!" der. Şimdi Ertem ne yapsın. Koskoca iktidarın basbayağı sahici bir bakanı bu.. Yardan mı serden mi?..

Bir zamanlar bakanlık forsuna dayanarak ve de 789 sayılı yasanın verdiği yetkiye güvenerek öğretmen okullarından birinin üç öğretmenini üç ayrı ile kâtip yaptı. Böylece bir parlâmenter dostunun gönlünü hoş etti. TÖS durur mu? dava açtı. Üyelerini yerlerine iade ettirdi. Adaran beş - altı ay geçti. Ertem Bey aynı öğretmenlerden birini bu kez bir başka ile Millî Eğitim Dairesi kâtibi tayin etti. Çünkü parti arkadaşı, iktidar ortağı öyle istemişti. Danıştay yeniden olmaz dedi... Bakan ne yapsın be birader. Bakan çareyi buldu. Çağırdı öğretmeni onu makamında ağırladı. "Şey beyciğim sizi... vereceğim Rica ediyorum böyle şeyler bitsin artık!.."

Öğretmenin yaptığı ne idi biliyor musunuz. Yolsuzluklara göz yummamak. Bakan yolsuzlukların bitmesini değil onları ele vermenin bitmesini istiyor. Duymuş olun!...

Başyazı

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Olayın senaryosunu hazırlayanlar ortalarda yoktu ama bağımsız Türk Adliyesi önünde birer, ikişer sorguya çekilmeye başlamışlardı. Ergeç - hesap vereceklerdi.

Düzce'de, Konya'da, Kayseri ve Boğazlayan'da öğretmenlerin üstüne saldırttıkları bir avuç kandırılmış zavallını nadını "halk" koymuşlar, "halkın galeyanı!" demişlerdi. Son Tunceli olaylarında takka düşmüş, kel görünmüştür. Halkın güvenliğini korumakla görevli kişileri, gerçekten "galeyan" halindeki halkın karşısına çıkarmışlar, halka kurşun attırmışlardır. Çünkü bu galeyan onların istediklerinin tersine düşen bir galeyandı.

Halkın uyanmasından, kendi haklarına sahip çıkmasından korkuyorlar. Onun için öğretmenler kongresini basıyorlar, onun için halka götürülen devrimci oyunları yasaklıyorlar, bir kısım kitapları, dergileri okumayı suç sayıyorlar.

Bütün bunlar işbirlikçi çıkar azgınlarının ortaya koyduğu faşit uygulamalardır. Anayasamızda güvenlik altına alınmış yurttaşların temel hak ve özgürlüklerine açıktan açığa yasa dışı saldırılardır.

Biz yasaların güvencesinde kurulmuş Türkiye'nin en büyük devrimci meslek örgütü olarak Anayasanın verdiği hakları en iyi biçimde kullanacağız. Hiçbir baskı ve saldırı tertipleri, bizi Cumhuriyetin temel ilkelerini savunmaktan, devrimlere sahip çıkmaktan alıkoyamayacaktır. Bizler, ne elif-ba tedris ettiren papağanlar, ne de ABC öğretiminin fasit çemberinde kalan robotlarız. Elbet de çevremize, içine yaşadığımız toplum düzenine eleştirici gözüyle bakacağız. Halktan yana bir düzenin kurulması için yasaların verdiği olanaklar içinde çalışacağız. İliğine dek sömürülmüş, yoksul bırakılmış % 70 Alfabemiz halkımızı uyarmak, aydınlatmak öğretmen olarak görevimizdir; geri bırakılmış bir ülkenin öğretmeni olarak daha çok görevimizdir.

Yeni bir ders yılına başlıyoruz. Öğrencilerimizin ışıl ışıl bakışları umutlarımızı yenileyecek, gücümüzü arttıracaktır. Onlara yurdumuzu, halkımızı, dünya halklarını sevmeyi öğreteceğiz. Bağımsızlığı, Cumhuriyet devrimlerini bir güzel yeni baştan kavratacağız. Ulusal gelirin adaletsiz dağılımını, eğitimdeki fırsat eşitsizliğini, bu konudaki Anayasamızın 50. Maddesinin "kesin" hükmünü öğreteceğiz. Ulusal kaynaklarımızın ulusal çıkarlarımıza uygun olarak işletilmesinin faydalarını sıralayacağız. Yeri geldiği zaman ders kitaplarının ilk sayfalarında Atatürk'ün Gençliğe hitabesini açıp okuyacağız"... Memleketin dahilinde iktidara sahip olanlar gaflet, dalalet ve hatta hinayet içinde bulunabilirler. Bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet fakrü zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir. Ey Türk istikbâlinin evlâdı, işte bu ahval ve şeriat içinde dahi vazifen Türk istikbâlini, Türk Cumhuriyetini kurtarmaktır"...

Özgür düşüncenin, halkçı eylemin suç sayıldığı bir ortamda da olsa "Fikrî hür, vicdanı hür" devrimci kuşaklar yetiştirmeye devam edeceğiz.

Dayılı Lise Müdürünün

(Baştarafı Sayfa 1'de)

sınıfta kalmalarına sebep olmuştur.

Orta dereceli okullar sınıf geçme ve imtihan yönetmeliği'nin genel hükümler kısmında; (tebliğler dergisi 1498 ondördüncü madde) "yazılı imtihanlarda soruların cevaplarını yazmak üzere öğrencilere, birinci devrede 3 saat, ikinci devrede 4 saat zaman verilir" hükmü açıkça belirtildiği halde, Haziran ve güz dönemi arasınıf imtihanlarında öğrenciler 3 saat imtihan salonunda alıkonmuş; bir saat hakları yenilmiştir.

Bakanlık müfettişi Mehmet Ali Yalçın'ın yapmış olduğu (Haziran 1969) tahkikatta, yirmiyi aşkın öğretmenin ifadesiyle, lise müdürünün kanunları ve yönetmelikleri bilmediği kesinlikle ortaya çıkmıştır. Çıkmıştır; çıkmıştır ama, aynı lisede, her nasılsa, müdürlük görevine devam etmektedir...

ELLERİMİZ
YAKINDA ÇIKIYOR
nebi dadaloğlu

Çubuk Öğretmenlerinin Aylıklarını Yine TÖS Ödedi.

(Baştarafı Sayfa 1'de)

sında yargıçların bile reddedilebilmesi bunun bir kanıtıdır.

Buraya kadar cevaplandırılan yazı, durumun iyi incelendiğini göstermektedir. Ne var ki, bu çekişmede TÖS'lü öğretmene karşı ağır bir sindirme kastının bulunduğu gerçeğine hiç değinilmemektedir. İleride iş, idarî kaza mercilerine düşerse, bunu ispatlamak için yeteri belgelere sahip olduğumuzu hatırlatmak isteriz.

Yazıya iliştirilmiş olan Millî Eğitim Bakanlığı emirlerine de durum" asla uygun düşmez. Valiliğin "emir" olarak nitelediği yazı, bizzat Bakanlık tarafından "Öğretmenlere tavsiye" diye adlandırılmaktadır. Bu, yolda herhangi bir emir verilemeyeceğini gösterir. Valilikçe, tavsiye ile emir arasında bir fark görülmemesine ne kadar şaşılsa yeridir.

Aynı okulun 16 öğretmeninden ille de, türlü nedenlerle güvenmedikleri birini mutemet olarak kabulde devam etmelerini istemek ve bu kanunsuz isteğe onların başeğmesini sağlamak için ilçe ve il idare amirlerinin, ilçe ve il eğitim görevlilerinin aylıklar üzerine adeta haciz koymaları, çoluk çocuklarının nafaka kaları ile oynamaları akıl durduran, vicdan sızlatan ağır bir davranıştır.

Şu bilinmelidir ki, TÖS Genel Merkezi, üyelerinin aylıklarını ödeyecek güçtedir. Ve bunu yapacaktır da. Ayrıca bu kanunsuz tasarruf karşısında susacak ve eli kolu bağlı kalacak da değildir.

Bunun dikkate alınmasını önemle ve özellikle arz ve idarî kaza mercilerine dava açılmasına lüzum kalmadan bu yersiz ve kanunsuz işlemin önlenmesine ve sonuçtan bilgi verilmesine emirleriniz sayı ile rica olunur".

Bu durumu önlemek amacıyla Genel Sekreter Osman K. Akol başkanlığında altı kişilik bir kurul İçişleri Bakanı Prof. Dr. Ragıp Üner'i makamında ziyaret ederek durumu açıklamışlar ve Çubuk Kaymakamı ile Ankara Valisi hakkında idarî koğuşturma açılmasını istemişlerdir.

Durumun anlatanları yarı kapalı gözlerle dinleyen İçişleri Bakanı kendisin verilen dilekçeyi Müsteşar Yardımcılarından birisine göndermiştir. Müsteşar Yardımcısının Ankara Valiliğine yarı uyur Bakanın emrini ulaştıracaktır.

Hızır Paşalar

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Hızır Paşa o düzenin valisiydi. O düzenden çıkarı vardı. O düzeni savunurdu, Pir Sultan'a katlanamazdı. Çünkü Pir Sultan halk için yararlı, Hızır paşa için zararlı idi. Oysa Pir Sultan Hızır Paşaya, Hızır Paşa olmadan önce iyiden yana olan şeyleri öğretmek için, ne kadar didinmişti. Ve Hızır Paşa Pir Sultan'ın Dergahından ayrılıp, yani halktan kopup, saraya kapılandıktan sonra ne olmuştu? Nasıl yabancılaşmış nasıl yozlaşmıştı?

İşte 1969 Türkiye'sinde bu oyun oynanacaktı. Yoksul bir kentte,.. Halk birşeyler duyacaktı, Öğrenecekti.

Pir Sultan dirilecek veya, Silkinip kendine gelecekti. Hızır Paşa, çok korktu oyunu yasakladı. "Mezhep çatışmalarını engellemek için"

Olaylar büyüdü, düşüncesini Anayasanın teminatı altında yaymaya çalışan sanatçı ve aydınlar tutuklandı, dövüldü, Kadın sanatçılara tecavüze yeltenildi.

Halktan bir adam vuruldu. Yaralananlar oldu. Ondördüncü yüzyılın Hızır Paşasıyle günümüzün Hızır Paşası arasında sağlam köprüler kuruldu böylece, ve Pir Sultan tekrar dirildi.

Ne yaman kişiymiş Pir Sultan Abdal Tam Altıyüzyıl ürküttü birçok çevreleri: Ve Ankara'da verildi bir örneği daha Hızır Paşanın, Şöyle ki:

Halk Oyuncuları Tunceli'den sonra Ankara'da sürdürme kararında idiler oyunu, 28.8.1969 tarihinde Ankara belediyesine bir dilekçe ile başvurarak geceliği dörtyüz liradan onbeş günlüğüne Gençlik Parkı, Park tiyatrosunu kiralama dilelerini bildirdiler. Ankara Belediyesinin 29.8.1969 tarih ve 11099/10186 sayılı encümen kararıyle tiyatro Halk Oyuncularına verildi, aynı tarih ve 11097/10190 sayılı kararla da bilet tarifesi bildirildi. Aynı kararla kira protokolü imzalamak üzere tiyatro müdürü belediyeye çağrıldı. Tiyatro müdürü belediyede iki saat bekledikten sonra Emlâk işleri müdürü ile o sırada Ankara'daki Hızır Paşanın yanında bulunan belediye başkanı Ekrem Barlas arasındaki telefon görüşmesinden sonra Müdüre "bugün git öbürgün gel" dendi.

O bürgün yani Pazartesi günü Belediye Encümeni alışılmışlığın dışında Ekrem Barlas Yönetiminde toplandı ve Halk Oyuncularına verilmesi kararlaştırılan tiyatro verilmedi. Nedeni teknik onarımmış..

Bunun üzerine Gazetecilerle Tiyatro yerine giden müdür, ne teknik onarım gördü ne de dendiği gibi elektriklerin yanmadığını, suların akmadığını.

Meğer Türkiye'de ne çok Hızır Paşa yaşarmış...

Erdoğdu Yılmaz Gene Külahyaya Atandı.

TÖS Kütahya Şb. Bş.'nı iken Kütahya Ekspres Gazetesinde çıkan ve Kütahya Millî Eğitim Müdürlüğünün aksaklıklarını anlatan bir yazısından dolayı önce Vilayet emrine alınan daha sonra Niğde Ticaret Lisesine sürülen Erdoğdu Yılmaz Danıştay kararı ile eski görev yeri olan Kütahya Akşam Ticaret Lisesine dönmüştür.

Kütahya Millî Eğitim Müdürlüğü E. Yılmaz'ı göreve sudan bahaneler uydurarak başlatmak istememiş hattâ kararnamenin geldiğini M. Eğ. Md. Mv. Cemal Eşiyok saklamıştır. Neticede engellemeleri para etmemiş E. Yılmaz görevine başlamıştır.

Kayseri Olaylarından Sonra

(Baştarafı Sayfa 3'de)

kisini veren 624 sayılı yasa çıkmadan önce; ilgili Bakanlıklara getirilen asırlık öğretmen sorunlarımız nasıl bir karşılık görmüştür? Her sorunumuzun karşısına dikilen özgürler nelerdir? "paramız yok, bütçemiz uygun değil, üstelik çoksunuz" denmiş, küflü ve asırlık nedenlerle öğretmen sorunları çıkmazlara sokulmuştur. 624 sayılı yasa yürürlüğe girince, Türk öğretmeninin çözüm yolunu bekliyen sorunlarını engellemek için yaratılan nedenlere cevap verme olanaklarını bulmuşuzdur. Halka dayalı olacak bir millî gelirin savunmasında yetki almışızdır. Türk halkının sorunları çözüm yoluna kavuşmadan, öğretmen sorunlarının çözüm yolu bulmıyacağı bilincine varmışızdır. İşte bu nedenledirki TÖS, halktan yana devrimci bir eylemi savunmak ve bu paralelde öğretmen sorunlarını çözmek amacına dayalı bir kuruluş olmak durumundadır.

SONUÇ

TÖS dışındaki öğretmenlerimizin kademe sendikacılığı görüşü, Millî Eğitim sorunlarımızı daima çıkmazlara doğru itecektir. Kayseri olaylarına paralel bir çok saldırılara gebe olabilecek ortamlara hız katacaktır. Felâketler çoğu hallerde bir birine çelme takan gurupları bir araya getirme anlamını telkin ederler. Eğer Kayseri olaylarının ardının emekçi Millî Eğitim toplumuna örgüt altında birleşme fikri uyanmazsa çok yazık olur.

Bektaşiden Fıkralar

Derleyen
H. N. Ş. (Köylü)

Başka yerden gelen bir bektaşi'nin yer tesbiti için kurulan Juri, Bektaşi'yi sınava tabi tutmuşlar.

1 — (Bunlardan hangisi iktidarın başını yiyecektir?)

1 — Personel kanunu mu?
2 — Tasarruf bonoları mı?
3 — Anayasa Nizamını koruma kanunu mu?
4 — TRT. Kanunu mu?
5 — Zamlar mı?
6 — Amerikalılar mı?
7 — Öğretmenlerin kıyımı mı
8 — İçişleri bakanı mı?
9 — Eski D. P. liler mi?
10 — İrticâ mı?
11 — Millî Eğitim Bakanı mı?
12 — Dışarıya satılan işçiler mi?

Cevap : İktidarın başı burada değildirki yiyebilinsin.

Soru : 2 — Dünyanın döndüğünü nasıl anlıyorsun?

Cevap : Fakirlerin, ezilmişlerin, işsizlerin birbiriyle çarpışmayı yavaş yavaş bırakarak birleşmelerinden anlıyorum.

Soru : 3 — Fakirler ne yiyorlar?

Cevap : Birbirlerini.

Soru : 4 — Dünya öküzün boynuzu üzerindeymiş, doğrumu?

Cevap : Yalnız öküz değildir. Kapitalistlerinde boynuzu üzerinde duruyor. Çünkü onlar boynuzlarını bir oynattılar mı tüm geri bırakılmış ülkeler birbirine giriyorlar, devlet başkanları ve başbakanları değiştiriliyor.

JÜRİNİN KARARI : Tüm sorulara doğru cevap verdiğin için yurdumuzda ancak senin yerin hapishanedir. Çünkü bizde o öküzlerin boynuzları üzerindeyiz.

KÖY

Muhsin ÖGE

İster irtica hortlasın,
İsterse gelsin şeriat;
İster hilâfet kurulsun,
İster zincir vurulsun bileklerimize;
Bize ekmek gerek, ekmek.
Emeğin karşılığını tam,
Alın terinin sefasını eksiksiz istiyoruz
cefasını değil.
İster esir olalım,
İsterse esir etsinler bizi.
Yeter ki esir alalım makinaları
ve toprağı.
Çünkü biz köylüyüz.
KÖY, kuvvetli ve zengine yaslanılan,
Asıl sahibine efendilik taslanılan
bir ülkenin köyü.
KÖY, genç kızlığın,
delikanlılığın bilinmediği,
Sinemanın, eğlencenin bulunmadığı yer.
KÖY, Jandarmanın dayak attığı
insanın öküzle yanyana yattığı yer.
KÖY, 24 saatte 20 saat çalışılan,
verginin yüzde yetmişi alınan,
ete hasret kalınan yer.
KÖY, yalın ayak gezilen,
insanları ezilen,
yaşamdan bezilen yer.
KÖY, kızamıktan ölünen,
seçimden seçime görülen,
üzüntü, asker ve oy deposu.
KÖY, bağrı yanık,
eli nasırlı, suratı asık,
dizlerin bağı kopuk,
yüzü soluk ve kurşun gibi ağır,
aç fakat mağrur, Anayasadan
fakirliğinden ve dünyadan habersiz
insanların diyarı.
KÖY, kızları satılan,
sırtında odun getiren anaya
tokat atılan yer.
KÖY, kıldan şalvardan giyildiği,
ekmeğin ölçü ile yenildiği yer.
Okulsuz, susuz,
VE mutsuz,
VE dün,
VE bu gün,
VE yarın olmayacak;
Elbet bu böyle kalmayacak.